

Áætlun Menntaskólans í Reykjavík gegn einelti

Viðbragðsáætlun gegn einelti í Menntaskólanum í Reykjavík:

Það er stefna Menntaskólans í Reykjavík að starfsmenn og nemendur sýni samstarfsfólki sínu og nemendum alltaf kurteisi og virðingu í samskiptum. Einelti og kynferðisleg áreitni verða ekki umborin í skólanum. Stuðst er við reglugerð nr. 1000/2004 (3. gr.) um aðgerðir gegn einelti á vinnustað.

Skilgreining á einelti:

Einelti er endurtekið, neikvætt, meðvitað eða ómeðvitað atferli eins eða fleiri einstaklinga sem beinist gegn ákveðnum einstaklingi sem á erfitt með að verja sig. Mikilvægt er að hafa í huga að allir geta orðið fyrir einelti.

Grunur um einelti:

Ef grunur er um að einelti eigi sér stað skal sá sem fær vitneskju um málið hafa samband við umsjónarkennara, námsráðgjafa eða stjórnendur skólans. Kanna skal allar ábendingar til hlítar. Hægt er að koma ábendingum á framfæri með því að hitta ofangreinda aðila á skólatíma, hafa samband símleiðis eða senda tölvupóst á [námsráðgjafa, rektor, konrektor, kennslustjóra](#) eða [umsjónarkennara](#)). Unnið er með ábendingar í trúnaði sé þess óskað.

Meginmarkmið eineltisáætlunar er að

- til sé skilvirkt ferli sem fylgt er þegar upp koma ábendingar um hugsanlegt eða staðfest einelti
- ferli eineltismála sé öllum þeim ljóst sem í skólasamfélaginu eru og upplýsingar um það séu aðgengilegar
- vera forvarnaráætlun
- stuðla að jákvæðum samskiptum og samvinnu

Birtingarmyndir eineltis geta verið margs konar:

- Andlegt einelti getur t.d. verið niðrandi athugasemdir, hótanir, stríðni og uppnefni, munnleg og/eða skrifleg. Einnig getur verið um líkamstjáningu að ræða, svo sem augnagotur, andlitsgrettur o.s.frv.
- Félagslegt einelti, baktal, rógi dreift um viðkomandi, útilokun, hunsun eða höfnun frá félagahópi.
- Rafrænt einelti, sms, blogg eða msn.
- Beint líkamlegt ofbeldi, spörk, hrindingar.
- Efnislegt einelti, skemmdir á eigum svo sem fatnaði.
- Kynferðisleg áreitni, líkamleg, orðabundin eða táknræn athugasemd eða spurningar um kynferðisleg málefni.

Birtingarmyndir í framhaldsskólum eru aðallega af andlegum og félagslegum toga. Rafrænt einelti hefur einnig aukist með breyttu samskiptaformi og getur oft verið mjög dulið. Kynferðisleg áreitni er ein tegund eineltis, hún er kynferðisleg hegðun sem er ósanngjörn og/eða móðgandi og í óþökk þess sem fyrir henni verður.

www.vinnueftirlit.is/vinnueftirlit/upload/files/fraedsluefni/baeklingar/einelti_og_kynferdisleg_vef.pdf

Vísbendingar um einelti:

Verði breytingar á líðan og hegðun einstaklings ber að skoða hvort hugsanlegt sé að viðkomandi upplifi í sinn garð einelti. Afleiðingar geta lýst sér sem almenn vanlíðan og því mikilvægt að ræða við hlutaðeigandi um hvað hann telji að valdi breyttri líðan eða hegðun. Líkamleg og sálræn einkenni geta komið fram og þróast út í mjög alvarleg einkenni sé ekkert að gert.

Sálrænar afleiðingarnar geta til dæmis birst í

- kvíða eða þunglyndi,
- miklum skapsveiflum,
- ótta eða örvæntingu,
- minnimáttarkennd eða minnkuðu sjálfsáliti,
- andúð á skóla eða vinnu,
- félagslegri einangrun eða öryggisleysi,
- biturð eða hefndarhug,
- sjálfsvígshugleiðingum.

Líkamlegar afleiðingar geta til dæmis birst í

- svefnleysi eða svefnóróa,
- höfuðverk eða vöðvabólgu,
- hjartsláttartruflunum, skjálfta eða svima,
- þreytutilfinningu eða sljóleika.

Hafa ber í huga að það er ekki einungis sá sem verður fyrir eineltinu sem skaðast. Fjölskylda þolanda finnur oft fyrir miklu álagi þar sem afleiðingar eineltis geta haft svo víðtæk áhrif. Þar sem einelti er látið viðgangast í skóla eða á vinnustað getur það einnig haft umtalsverð áhrif á þá sem þar starfa og mótað þann vinnuanda sem ríkir. Það er því *ábyrgð allra þeirra* sem verða varir við einelti af einhverju tagi að koma ábendingum þar um til rétttra aðila svo að hægt sé að vinna með málið.

Viðbragðsáætlun – nemendur

Grunur um einelti Umsjónarkennari/námsráðgjafi/skólastjórnendur fá ábendingu um eineltið. Skrá niður og afla upplýsinga.	
Staðfestur grunur um einelti Samband við aðila málsins, nemendur og/eða forráðamenn nemenda undir 18 ára aldri. Unnið að lausn samkvæmt verklagi skólans.	Staðfest að ekki sé um einelti að ræða Gögn geymd.
Málið leyst Samband við aðila, nemendur og/eða forráðamenn nemenda undir 18 ára aldri. Stuðningur við gerendur og/eða þolendur, sé þess þörf.	Málið ekki leyst <i>Stuðningsteymi</i> Áframhaldandi vinna þar til lausn fæst. Samband við aðila, nemendur og/eða forráðamenn. Stuðningur sé þess þörf.

Viðbragðsáætlun - starfsfólk

Grunur um einelti Stjórnendur /næsti yfirmaður /trúnaðarmenn eða aðrir sem fá ábendingu um eineltið koma upplýsingum til viðeigendandi aðila. Skrá niður og afla upplýsinga.	
Staðfestur grunur um einelti Samband við aðila málsins. Unnið að lausn samkvæmt verklagi skólans.	Staðfest að ekki sé um einelti að ræða Gögn geymd.
Málið leyst Stuðningur við þolendur /gerendur, sé þess þörf.	Málið ekki leyst <i>Utanaðkomandi sérfræðiaðstoð</i> Áframhaldandi vinna þar til lausn fæst. Stuðningur við þolendur /gerendur, sé þess þörf.

Forvarnir:

Áhersla á jákvæð samskipti í skólasamfélaginu og skýr stefna um að einelti sé ekki liðið er lykilþáttur í forvörnum. Það er því mikilvægt að efla vitund allra í skólasamfélaginu um jákvæð samskipti og að þau séu einkennandi í öllu starfi skólans.

Í Menntaskólanum í Reykjavík er lögð áhersla á að:

1. Umræður og verkefni um jákvæð samskipti séu eðlilegur hluti af skólastarfi m.a. með því að:
 - skýr stefna skólans sé kynnt sem víðast.
 - verkefni í lífsleikni fjalli m.a. um samskipti með klípusögum, veggspjöld o.þ.h.
2. Efla og viðhalda vitund allra aðila um mikilvægi jákvæðra samskipta m.a. með því að:
 - kennarar séu vakandi fyrir því að taka upp umræðu um jákvæð samskipti í hópum.
 - allir starfsmenn sýni nemendum ósvikinn áhuga og séu færir um að tjá hjálpsemi og umhyggju í orði og verki.
3. Skólinn sé eftirsóttur vinnustaður fyrir alla nemendur og starfsfólk m.a. með því að framkalla:
 - hlýlegt og hvetjandi andrúmsloft þar sem gagnkvæm virðing er ríkjandi.
4. Stuðlað sé að fjölbreyttu og heilbrigðu félagslífi nemenda og starfsfólks m.a. með því að:
 - sköpuð séu tækifæri og svigrúm til að sinna félagslífi.
5. Unnið sé að því að skapa öruggt, jákvætt og hvetjandi námsumhverfi m.a. með því að:
 - starfsfólk sé vakandi fyrir einelti og öðrum neikvæðum samskiptum og bregðist við á viðeigandi hátt.
 - að námsumhverfi einkennist fremur af samvinnu og samhjálp en samkeppni.

Heimildir:

Við gerð þessarar viðbragðsáætlunar var stuðst við eftirfarandi heimildir:

Olweus, D., (2005). *Olweusaráætlunin gegn einelti og andfélagslegu atferli*. Handbók. Upphafleg þýðing úr norsku (2005: Mattías Kristansen. Umsjón með endurskoðun og staðfæring annarrar útgáfu á íslensku 2005: Þorlákur Helgason Arnheiður Gígja Guðmundsdóttir og Vanda Sigurgeirsdóttir (2008). Regnbogabörn 1. tbl.4 árg. 2008.

Heimsíða Flensborgarskólans <http://flensborg.is/Thjonusta/Namsradgjof/Einelti/> Sótt 2.júní 2010

Heimasíða Fjölbrotaskólans í Garðabæ.

Reglugerð nr. 1000/2004. 2. Des. 2004